

แนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานเกี่ยวกับการศึกษา

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ในการพระราชทานปริญญาบัตรเป็นประจำทุกปี นับตั้งแต่พระองค์ได้เสด็จฯ มาในการนี้ ได้พระราชทานพระราชโอวาทแก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บัณฑิต นักศึกษา ข้าราชการและประชาชนที่มาเฝ้าฯ ซึ่งสมควรที่ทุกคนจะขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม อัญเชิญแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับการศึกษามาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ทั้งระดับผู้บริหาร อาจารย์ นักวิชาการ ข้าราชการ บุคลากรและผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษา และนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาและการสร้างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยและ พัฒนาการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานต่อไป

ด้านการบริหารงาน

ในการดำเนินงานและการสร้างบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ต้องดำเนินงานอย่างมีมาตรฐาน และอำนวยการนโยบายอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา ท้องถิ่น ประเทศชาติ ต้องมีการวางแผนและเตรียมที่ถูกต้องและรอบคอบ มีการสำรวจและปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ ความคิดอ่านที่ก้าวหน้าทั่วถึง ทันสมัย วิชาและความคิดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ให้ได้ประโยชน์ สูงสุด และตั้งเจตนาให้แน่วแน่ที่จะอบรมบำรุงร่างกาย กำลังใจ กำลังความรู้ ไว้ ป็นรากฐาน สำหรับการปฏิบัติงาน พยายามพิจารณาวินิจฉัยปัญหาและกรณีต่างๆ ให้เป็นไปโดยถูกต้อง ด้วยหลักวิชา ความฉลาดรู้คิด และความสุจริตเป็นกลาง พยายามนำความรู้ความคิดของแต่ละคน ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงประสานกันให้สอดคล้องและพร้อมเพรียงแล้วนำออกใช้ด้วยเหตุผล ทั้งในการ แก้ไขจุดที่บกพร่อง และการส่งเสริมจุดที่ดีให้ยิ่งดีขึ้น ถ้าทุกคนเตรียมการเตรียมตัวไว้ให้ เข้มแข็ง พร้อมที่จะนำสติปัญญา หลักวิชา ความร่วมมือและความพากเพียรอดทนมาใช้ได้ ทุกเมื่อแล้วก็จะสามารถสร้างตัว สร้างบ้านเมือง และต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคทุกประการ ให้บรรลุ ความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในชีวิตได้ตามที่มุ่งหมาย

ด้านวิชาการ และวิชาชีพ

ความรู้และวิชาต่าง ๆ เป็นปัจจัยเกื้อกูลให้เกิดปัญญาและความสามารถ การจะนำ หลักวิชามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ได้ดี บัณฑิตควรมีความรู้ความสามารถดังนี้

1. มีความรู้ให้กว้างขวางและให้รู้จริง คือให้รู้ให้เข้าใจแต่ละเรื่อง แต่ละสิ่งอย่างถูกต้อง แน่นนอนแล้วให้นำความรู้และทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น ๆ มาฝึกฝนปฏิบัติทดลองอย่าง สม่าเสมอ ไม่เบื่อบ่นหายท้อถอย จะช่วยให้เกิดความชัดเจนชำนาญ
2. ปฏิบัติงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย รู้หน้าที่และความรับผิดชอบของตน และมีหลักการที่ดี คือ มีความบริสุทธิ์ใจที่จะใช้วิชาทำงานเพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่ส่วนรวมและ

- ประเทศชาติ มีความตั้งใจและมั่นใจ คือเมื่อตั้งใจจะทำงานสิ่งใดแล้ว จะต้องเพียรพยายามทำด้วยใจที่มั่นคงและเชื่อมั่น ไม่ดูหมิ่นสติปัญญาความสามารถของตนเอง
3. เป็นผู้รู้ผู้ฉลาด มีความเฉลียวฉลาด คือรู้จักคิดพิจารณา ไตร่ตรอง และรู้ตัวอยู่เสมอที่จะปฏิบัติให้ถูกต้อง คือไม่ให้ผิดพลาด ไม่ให้ทุจริต ทั้งให้เหมาะสม คือเหมาะแก่เวลา แก่สถานการณ์ แก่บุคคลและเหตุผลแวดล้อมต่าง ๆ
  4. มีสติรักษาตัว และมีปัญญาที่จะคิดอ่านและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ได้โดยถูกต้อง
  5. เป็นผู้นำในการรักษาความดีงาม และสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองต่อไป ต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างและช่วยชักนำไปในทางที่ดี และเห็นคุณค่าในความเป็นผู้นำของตน เอาใจใส่ประพฤติตนปฏิบัติงาน ให้สมกับฐานะหน้าที่ของตนที่สังคมยกย่องนับถือ
  6. มีความอดสาหะพยายาม มีเหตุผล และใช้ความฉลาดที่มีอยู่ในตัว มาใช้ปฏิบัติบริหารงานให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักวิชาและเหตุผล ด้วยอุทิศตนและความบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้บังเกิดผลเป็นประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม

ด้านการปฏิบัติงาน

การจะปฏิบัติงานให้ได้ผลดีนั้น นอกจากจะต้องมีวิชาความรู้ที่มั่นคงแน่นหนาแล้ว มหาวิทยาลัยยังจะต้องปลูกฝังอบรมคุณสมบัติต่าง ๆ อย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ได้แก่

1. การฝึกฝนให้รู้จักคิดพิจารณาอย่างมีเหตุมีผล ความคิดวินิจฉัยที่ถูกต้องเที่ยงตรง คิดอย่างรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลที่ถูกต้องเป็นธรรมและมีเป้าหมายชัดเจน
2. มีสติรู้ตัวตลอดเวลา รู้จักใช้ปัญญาจำแนกดีชั่ว
3. ความอดสาหะพากเพียร พยายาม ความอดทน ความเสียสละ
4. มีระเบียบวินัย
5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. ความรับผิดชอบ
6. ความสุจริต เลือกกระทำแต่เฉพาะสิ่งที่สุจริตที่มีประโยชน์อันยั่งยืน ไม่กระทำการที่ทุจริตที่มีความผิดเสียหายทั้งแต่ตนเองและส่วนรวม
7. มีจิตใจที่เที่ยงตรง เป็นกลาง ไม่มีอคติ
8. ควรเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นด้วยการนำความรู้ความคิดที่ได้ศึกษาอบรมสั่งสม ไปใช้ในทางที่ถูกต้องดีงาม ไม่ปฏิบัติในทางที่เสื่อมเสียทุจริต อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและส่วนรวม
9. การเปิดใจให้กว้างยอมรับฟังความคิดเห็นอันหลากหลายของผู้อื่น แล้วนำมาคิดพิจารณาด้วยเหตุผลเพื่อขจัดปัญหา ความขัดแย้งขุ่นข้องอันเกิดจากความไม่เข้าใจกัน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1. มีหลักวิชาและคุณธรรมเป็นพื้นฐานอยู่ในความคิด
2. มีจิตใจอย่างหนักแน่นมั่นคงด้วยเพื่อระคับระคองส่งเสริมทั้งการปฏิบัติงานให้
เป็นไปโดยถูกต้อง เทียงตรง เป็นประโยชน์ เป็นความเจริญก้าวหน้า
3. ไม่หลงทาง หลงทำในทางและในสิ่งที่จะจุดลงไปสู่ความเสื่อมเสียหาย

จากแนวพระราชดำริดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ในการสร้างบัณฑิตเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาตินั้น มีองค์ประกอบสำคัญหลายประการ คือ ความรู้วิชาการที่ถูกต้องแม่นยำตามหลักวิชา ความสามารถและทักษะในการทำงาน การคิดอย่างเป็นระบบ และการใช้ปัญญาในการวินิจฉัย รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และการเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การจะสร้างบัณฑิตให้มีคุณสมบัติและคุณลักษณะตามแนวพระราชดำรินั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ และ มีจิตใจตั้งมั่นของบุคลากรทุกคนในมหาวิทยาลัยจึงจะสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามเจตนา ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมิใช่ เพียงบัณฑิตที่มีคุณภาพ หากแต่รวมไปถึงกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศให้ยั่งยืนตลอดไป

ภุชณิสรา นवलสกุล
นักวิชาการศึกษา 8 ชำนาญการ

เอกสารอ้างอิง

สำเนาพระราชโองาา. (2535 - 2547) พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ถ่ายเอกสาร.

ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้เผยแพร่ตามหนังสือที่ รล008/249 ลว. 14 ม.ค.2549